

Jakson nimi: Urheilu, esikuvat ja yhdenvertaisuus

Kesto: 44:05

Julkaistu: 2.2.2026

00:00:07 Jani Toivola

Tervetuloa kuuntelemaan Yhdenvertaisuuden nuorisoalan osaamiskeskuksen *Meneekö yhdenvertaisuus tunteisiin?* -podcastia ja pohtimaan, mitä voisimme sille yhdessä tehdä. Minun nimeni on Jani Toivola ja toimin tämän podcastin juontajana. Tänään puhumme urheilusta. Urheilu on yhteisö, koti ja kasvualusta, mutta myös paikka, jossa yhdenvertaisuutta joskus koetellaan. Tässä jaksossa keskustelemme urheilijan ja vaikuttajan Shawn Huffin kanssa siitä, miten urheilu voi opettaa tasa-arvoa, yhteisöllisyyttä ja moninaisuuden voimaa. Puhumme myös esikuvien merkityksestä, representaatiosta sekä siitä, miten nuorisoalan ja urheilukulttuurin yhteistyö voi auttaa nuorta löytämään oman paikkansa turvallisesti ja omana itsenään.

Minulla on ollut tapana pohtia jakson aluksi aihetta myös henkilökohtaisesta näkökulmasta. Urheilu-sanasta kautta aloin miettiä omaa suhdettani liikkumiseen. Olen aina liikkunut paljon ja rakastanut urheilua ja tanssia, mutta uskallan sanoa, että vihasin, tai oikeastaan pelkäsin, joukkuelajeja. Muistan koululiikunnasta tilanteen, jossa suuri liikuntasali jaettiin kahtia paksulla, rautaisella verholla. Toisella puolella pojat pelasivat koripalloa tai sählyä, ja toisella puolella tytöt juoksivat kokotrikooasuissa ringissä tamburiinin tahdissa. Minä olisin tehnyt mitä tahansa, jotta olisin saanut heittää sählymailan syrjään, pukea sen kokotrikoisen asun ja hypätä tamburiinin tahdissa. Se ei kuitenkaan ollut mahdollista, koska jonkun mielestä oli parempi, että joku muu päättää, kummalla puolella verhoa kenenkin kuuluu olla. Olen nyt 48-vuotias aikuinen ihminen, mutta tuo muisto elää minussa edelleen vahvasti. Se tuntuu yhä hullunkuriselta. Nykyään koen myös jonkinlaista haikeutta siitä, että olen oman tyttäreni jalkapalloharrastuksen kautta tutustunut joukkuelajeihin vasta myöhemmin. Ymmärrän nyt, kuinka paljon olen jäänyt paitsi mahdollisuudesta kokea yhteyttä toisiin ihmisiin ja tehdä asioita yhdessä. Urheilu on minulle pitkään merkinnyt yksin olemista, selviytymistä ja yksilösuorituksia. Ehkä joku kuulijoista tunnistaa itsensä näistä ajatuksista. Onneksi kokemuksia on monenlaisia.

Minulla on nyt ilo ja kunnia toivottaa tervetulleeksi tämän päivän vieras: koripalloasiantuntija, entinen Susijengin kapteeni ja tuore apulaispormestarin sijainen, Shawn Huff. Tervetuloa.

00:02:57 Shawn Huff

Kiitos.

00:02:58 Jani Toivola

Miltä oma suhteeni joukkuelajeihin kuulosti sinun korvaasi?

00:03:04 Shawn Huff

Se kuulosti hyvin tyypilliseltä. Olen itse 41-vuotias ja kävin alakoulua suurin piirtein samaan aikaan. On jännää, että aloin pitää koululiikunnasta vasta lukioiässä, vaikka olin jo silloin urheilija. Alakoulussa liikunta oli vielä ihan mukavaa, mutta yläkoulussa se alkoi tuntua vieraalta. Varsinkin silloin, kun kyseessä oli oma lajini, koripallo, en halunnut pelata sitä koulussa. Kyse oli ehkä juuri siitä, mistä puhuit: ylhäältä päin kerrottiin, mitä tehdään.

Nykyään tuntuu siltä, että liikuntakasvatuksessa pyritään enemmän tutustuttamaan ihmisiä eri lajeihin, jotta he voisivat löytää sen, mistä itse pitävät. Jokaisella pitäisi olla mahdollisuus löytää oma tapansa liikkua. Minun mielestäni liikuntakasvatuksessa on juuri siitä kyse, eikä siitä, että A-luokka pelaa B-luokkaa vastaan jotain ennalta valittua pallopetiä, kuten meidän alakouluaikanamme tehtiin. Mitä joukkueurheiluun tulee, suurin anti on ollut yhteisöllisyys ja veljeys, joka meillä Susijengissä oli.

00:04:19 Jani Toivola

On hurjaa huomata, miten noista varhaisista kokemuksista syntyi käsitys siitä, että joukkuelajeihin osallistuminen vaatii tietynlaista olemista. Ikään kuin vain tietynlainen poika tai mies voisi harrastaa joukkuelajeja. Nyt näkee, että joukkueeseen on monia reittejä ja että siellä tarvitaan erilaisia persoonia, vahvuuksia ja näkökulmia.

00:04:49 Shawn Huff

Käytimme Susijengissä paljon aikaa siihen, että opettelimme ymmärtämään, kuinka erilaisia olemme. Meillä on erilaiset temperamentit ja tavat lähestyä ongelmia. Monet ristiriidat syntyvät siitä, ettemme ymmärrä, miksi toinen toimii tietyllä tavalla. Kun ymmärretään, että olemme erilaisia ja näemme asiat eri näkökulmista, se parantaa ryhmän sisäistä kommunikaatiota merkittävästi.

Tunnistan myös sen ahtaan käsityksen siitä, millainen urheilijan tulisi olla. Olen itse kasvanut ruskeana suomalaisena ja kamppailut identiteettini kanssa. Urheilu tarjosi minulle turvaa. Ei ole ihme, että kyseessä oli koripallo, laji, jonka historiaan liittyy vahvasti Yhdysvaltojen 1960-luvun ihmisoikeustaisteluihin. Se teki lajista minulle erityisen merkityksellisen ja antoi turvaa oman identiteetin etsimisessä.

00:06:02 Jani Toivola

Miten koripallo tuli elämäsi, ja tiesitkö jo alussa lajin historiasta?

00:06:11 Shawn Huff

Isäni on koripalloilija, joten olin lajin ympärillä pienestä asti. Silti aloitin pelaamisen vasta 12-vuotiaana, onneksi ilman painostusta. Kun aloitin, halusin oppia lajista kaiken: sen historiasta, sen tekijöistä ja siitä, millaista se oli aiemmin. Isäni kertoi minulle kokemuksistaan Yhdysvalloissa 1960- ja 1970-luvuilla ja siitä, millaisia odotuksia pelaajiin kohdistui. Opim esimerkiksi, miksi oli iso asia, kun kentälle laitettiin ensimmäistä kertaa viisi afroamerikkalaista aloituspelaajaa. Kun ymmärtää tämän historian ja ihmisoikeustaistelut, niihin on myöhemmin helpompi tarttua myös itse.

00:07:14 Jani Toivola

Tuo on jotenkin huikeaa. Ajattelen, että ehkä koripallon kautta pääsit käsittelemään näitä teemoja aiemmin kuin moni muu musta tai ruskea suomalainen. Ikään kuin lajin kautta pääsit ihmisoikeuksien ja rakenteellisen yhdenvertaisuuden äärelle ennen kuin nämä asiat nousivat laajemmin keskusteluun suomalaisessa yhteiskunnassa. Mitä ajattelet tästä?

00:07:41 Shawn Huff

Tämän vuoksi tunsin vahvaa vetoa myös amerikkalaiseen kulttuuriin. Amerikkalaisen isän myötä tunsin välillä oloni kotoisammaksi Yhdysvalloissa kuin Suomessa samalla, kun etsin omaa suomalaista identiteettiäni ja tapaa olla omassa ihossani suomalaisena. Lopullisesti suomalaisuuteni kiteytyi oikeastaan vasta, kun muutin Yhdysvaltoihin opiskelemaan. Tajusin siellä nopeasti, että vaikka olen osittain amerikkalainen, olen ennen kaikkea todella suomalainen. Sen huomasi heti, kun pääsi osaksi kulttuuria siellä. Uskon, että pääsin näihin teemoihin kiinni aikaisemmin juuri isäni kautta. Hän on elänyt 1960-luvun Yhdysvalloissa, nähnyt ihmisoikeustaistelut, marssit ja ollut koulussa, kun Martin Luther King Jr. murhattiin. Se ymmärrys siirtyy myös seuraavalle sukupolvelle. Myöhemmin urallani huomasin, että yhdenvertaisuudesta puhuminen oli minulle luontevaa. Yllätyin siitä, että monille urheilijoille se oli vaikeaa.

00:08:53 Jani Toivola

Kuinka vanha olit, kun muutit Yhdysvaltoihin?

00:08:55 Shawn Huff

Muutin parikymppisenä. Lähdin neljäksi vuodeksi urheilustipendillä opiskelemaan ja pelaamaan koripalloa.

00:09:01 Jani Toivola

Minulla ei ole juuria Yhdysvalloissa, mutta minäkin muutin noin 20-vuotiaana sinne ja asuin siellä lähes viisi vuotta. Amerikkalaisen kulttuurin kautta tulin ensimmäistä kertaa tietoisiksi ihmisoikeuksista, yhdenvertaisuudesta ja mustien historiasta. Olin todella tietoinen siitä, etten ole musta amerikkalainen.

00:09:27 Shawn Huff

Se on jännä tunne. Olen voinut olla osa sitä yhteisöä isäni kautta, ja minulla on sukulaisia Yhdysvalloissa. Silti tapakulttuuri ja temperamentti ovat lopulta hyvin suomalaisia. Suomessa minut koetaan usein ulospäinsuuntautuneena ja ekstroverttinä, mutta Yhdysvalloissa olenkin se hiljaisempi ja minulta kysytään, miksi olen niin ujo.

00:09:51 Jani Toivola

Kysyvät, mikä minulla on hätänä tai olenko masentunut. Vaikka yrittää paljon ja tekee kaikkensa ollakseen ulospäinsuuntautunut ja aktiivinen keskustelussa, mutta silti pidetään sulkeutuneena. Mutta jos ajattelemme urheilua ja yhdenvertaisuutta, onko urheilu tarjonnut sinulle myös peilejä, joissa olet joutunut tarkastelemaan omia ennakkoluulojasi tai asenteitasi?

00:10:28 Shawn Huff

Nuo peilit tulivat esiin vasta urheilu-uran jälkeen. Urheilijana elin pitkälti omassa kuplassani. Muistan tilanteita, joissa minua pidettiin rohkeana, kun puhuin ihmisoikeuksista miesurheilijana. Koin, että mustana koripalloilijana yhdenvertaisuudesta puhuminen oli osa minua. Ymmärsin kuitenkin uusia näkökulmia, kun kävin puhumassa Helmareiden tapahtumassa naisurheilijoille, jotka ovat urheilussa aina vähemmistöasemassa. Tajusin, että he taistelevat samalla tavalla yhdenvertaisuuden puolesta kuin minä. Ymmärsin, kuinka harvinaista on, että miehet ottavat kantaa yhdenvertaisuuteen. Suomessa heidät voi melkein laskea yhden käden sormilla. Toinen merkittävä havaintoni tuli työelämässä. Sain työkavereiksi naisia, ja tajusin, ettei minulla ollut koko urheilu-urani aikana ollut naispuolisia kollegoita, koska olin toiminut ainoastaan miesten urheilun parissa. Tämä tuli näkyväksi vasta, kun työyhteisö muuttui. Urheilun kupla on suljettu, eikä sen sisällä aina näe epäkohtia, jotka ovat muualla työelämässä ilmeisiä.

00:12:30 Jani Toivola

Minulla oli nuorena lähes pelkästään tyttöjä ystävinä, ja koin oloni turvallisiksi siinä maailmassa. Vasta aikuisena ymmärsin, että maailma näyttäytyy naisille hyvin eri tavalla kuin minulle.

00:13:01 Shawn Huff

Minulla taas oli pitkään vain miespuolisia ystäviä. Kun työyhteisöön tuli naispuolisia kollegoita ja sitä kautta naispuolisia ystäviä, se avasi näkökulmaani valtavasti. Erilaisten ihmisten ja kokemusten kautta ymmärrys elämästä laajenee merkittävästi.

00:13:30 Jani Toivola

Yhdenvertaisuudessa suuri muutos liittyy siihen, että uskaltaa rikkoa omia kupliaan ja liikkua eri yhteisöissä. Jokainen uusi tila avaa ymmärrystä.

00:14:03 Shawn Huff

Tämä on ollut minulle myös tietoinen tavoite päätöksenteossa. Pysin liikkumaan eri yhteisöissä ja kuulemaan kokemuksia suoraan ihmisiltä, sillä se antaa syvemmän ymmärryksen kuin pelkkä raporttien lukeminen.

00:14:36 Jani Toivola

Miten näet urheilumaailman haasteet yhdenvertaisuuden näkökulmasta?

00:14:45 Shawn Huff

Urheilu on minulle erittäin rakas maailma, ja olen oppinut sen kautta valtavasti. Samalla se on yksi konservatiivisuuden viimeisistä linnakkeista. Siellä elää yhä ajattelutapa, että asiat hoidetaan omalla tavallaan ja ”pukukoppipuhe” on tietynlaista. Koen, että urheilussa tarvitaan muutosta ja avoimuutta, mutta samaan aikaan siellä vallitsee vahva meritokratia. Urheilussa olet niin hyvä kuin olet pelaamaan. Se luo mielenkiintoisen dynamiikan yhdenvertaisuuden näkökulmasta. On vaikea sanoa, kuinka paljon esimerkiksi ulkoiset piirteet vaikuttavat suosimiseen, koska jos et saa tuloksia, et pärjää. Kaikki on jatkuvasti näkyvillä ja seurattavissa. Urheilu on toisaalta hyvin läpinäkyvää, mutta samalla sen sisällä elää vanhoillisia rakenteita ja ajattelumalleja, jotka muuttuvat hitaasti. Se kulkee yhteiskunnan perässä, mutta kuitenkin etenee.

00:16:02 Jani Toivola

Oma kosketukseni urheiluun on tällä hetkellä tyttäreni jalkapalloharrastuksen kautta. Harrastus on intensiivistä ja kentän laidalla tulee vietettyä paljon aikaa. Uutena tulijana näen nopeasti, kuinka moninainen maailma se on kulttuuritaustojen näkökulmasta. Samalla huomaan olevani hyvin tietoinen omasta identiteetistäni homona ja homoisänä. Mietin jatkuvasti, mihin itse asettaudun tässä ympäristössä. Minusta tuntuu, ettei siellä ole muita homoperheitä, homovanhempia tai homoseksuaaleja nuoria. Tämä on vain yksi näkökulma, mutta ehkä ymmärrät, mitä tarkoitan.

00:16:58 Shawn Huff

Ymmärrän hyvin. Homofobia on syvällä urheilukulttuurissa, erityisesti toksisen maskuliinisuuden rakenteissa. Se vaikuttaa seksuaalivähemmistöihin, mutta myös naisiin ja naisten urheilun asemaan.

Ajatus siitä, ettei miesten urheilussa olisi homoseksuaaleja, on absurdi. Se kertoo pelon ilmapiiristä, jossa ihmiset eivät uskalla olla omia itsejään. Tämä kertoo urheilukulttuurin vanhoillisuudesta. Jos ajatellaan esimerkiksi jalkapalloa ja monikulttuurisuutta, laji on lähtökohtaisesti hyvin moninainen. Silti Suomessa huipputasolle mentäessä laji tuntuu muuttuvan yhä valkoisemmaksi. Jossain vaiheessa ei-valkoiset urheilijat katoavat sieltä. On tärkeää kysyä, mitkä rakenteet estävät etenemisen ja tarkasteleeko laji niitä. Onko kyse viestinnästä, sosioekonomisista tekijöistä, kustannuksista vai jostain muusta? Jos

tarkastelemme kouluja Helsingissä, ne ovat hyvin moninaisia, joten olisi luontevaa odottaa samaa myös urheilukentiltä.

00:18:51 Jani Toivola

Olet varmasti ollut ja olet edelleen esikuva monille. Mitä ajattelet esikuvana olemisesta ja representaation merkityksestä lapsille ja nuorille?

00:19:15 Shawn Huff

Tämä on teema, johon uskon sinun pystyvän samaistumaan, ja olet siitä puhunutkin ensimmäisenä mustana kansanedustajana Suomessa. Olen ammentanut voimaa lapsuudestani ja siihen liittyneestä yksinäisyyden tunteesta. Kuljin koulumatkoja tummaihoisena lapsena pohtien, kuka olen ja voinko olla suomalainen.

Kun pääsin maajoukkueeseen ja sain kapteenin roolin, tunsin olevani jollain tavalla suomalaisuuden ytimessä, kun lauloin Maamme-laulua ennen jokaista ottelua. Otin harteilleni vastuun edustaa suomalaisuutta moninaisuudessaan. Koin vahvasti, että en edustanut vain itseäni, vaan kaikkia näköisiäni ihmisiä Suomessa. Vähemmistöihin kuuluvat ymmärtävät tämän taakan: jos epäonnistut, pelätään, että epäonnistuminen heijastuu koko ryhmään. Enemmistöön kuuluvilla valkoisilla on etuoikeus olla miettimättä tällaista asiaa. Vaikka se on taakka, samalla tämä vastuu antaa myös voimaa toimia esikuvana. Mietin usein, miten oma identiteettini olisi rakentunut, jos olisin lapsena nähnyt enemmän kaltaisiani esikuvia. Minulla on ollut vahvat tukiverkot ja mahdollisuus keskustella näistä asioista kotona. Kaikilla ei ole tätä etuoikeutta. Siksi koen, että esikuvana oleminen on myös tapa auttaa muita selviytymään ja uskomaan, että myös nämä tilat ovat heitä varten.

00:21:31 Jani Toivola

Ajattelen myös, että esikuvana olemisessa ja representaatiossa toivottava muutos olisi se, että esikuvat voisivat olla inhimillisempiä. Että he eivät olisi aina täydellisiä tai virheettömiä. Muistan omasta nuoruudestani, että vasta Yhdysvaltoihin muutettuani ymmärsin, että mustat ihmiset voivat olla kokonaisia ihmisiä kaikkine puolineen. He voivat olla aggressiivisia, pikkumaisia, ahneita tai mitä tahansa. Ennen sitä kuva oli ikään kuin siistitty ja rajattu, ehkä juuri siksi, ettei virheitä sallittu.

00:22:24 Shawn Huff

Tuo liittyy suoraan siihen etuoikeuteen, jota minulla ei vähemmistöön kuuluvana ole. Yritän toki toimia sen puolesta, että tilanne muuttuisi. Muistan Chris Rockin stand up -esityksen, jossa hän puhui George W. Bushista keskitason oppilaana, josta tuli Yhdysvaltain presidentti. Hän totesi, ettei yhdestäkään mustasta keskitason oppilaasta tule presidenttiä. Tämä kuvastaa sitä, ettei vähemmistöille sallita keskinkertaisuutta tai virheitä samalla tavalla. Tämä asettaa valtavat paineet. Toivoisin, että ihmiset nähtäisiin yksilöinä ja että virheitä käsiteltäisiin yksilöllisinä, ei koko vähemmistöä koskevinä.

00:23:22 Jani Toivola

Niinpä. Ja joskus kyse ei ole edes virheistä, vaan siitä, että voitaisiin käydä aitoa keskustelua ja olla vaikka eri mieltä.

00:23:32 Shawn Huff

Kyllä.

00:23:32 Jani Toivola

Olisi virkistävää, jos me vähemmistön edustajina voisimme olla joistakin asioista täysin eri mieltä ilman pelkoa siitä, että ristiriidat käytetään aseina vähemmistöjä vastaan. Että ei tarvitsisi jatkuvasti varoa, miltä keskustelu näyttää ulospäin.

00:23:51 Shawn Huff

Tämän näkee myös Yhdysvalloissa. Afroamerikkalaiset perheet ovat perinteisesti varsin konservatiivisia, eikä kaikki liberaalit aatteet ole menneet heille sellaisenaan läpi. Vähemmistöryhmät on usein niputettu yhteen ikään kuin samalle kaistalle, vaikka todellisuudessa niiden arvot ja näkemykset voivat olla hyvin erilaisia. Olisi tervettä voida keskustella ja jopa väitellä asioista avoimesti.

00:24:27 Jani Toivola

Mediassa oli POC-ihminen, jonka kanssa en ollut kaikesta samaa mieltä. Aluksi se tuntui ristiriitaiselta, mutta sitten ajattelin, että tämä on itse asiassa hyvä merkki, on normaalia olla eri mieltä samaan vähemmistöön kuuluvien ihmisten kanssa.

00:24:47 Shawn Huff

Uskon, että tämä näkyy nuorissa. Meidän ikäluokassamme tunsimme nimeltä kaikki POC-ihmiset. Nuoremmilla sukupolvilla tilanne on erilainen. Siinä on paljon toivoa, koska he kasvavat maailmaan, joka näyttäytyy heille moninaisempana.

00:25:10 Jani Toivola

Jos ajatellaan urheilumaailmaa, mitä pitäisi muuttua, jotta yhä useammat ja erilaiset nuoret löytäisivät tiensä urheilun pariin? Erityisesti joukkuelajien äärelle.

00:25:35 Shawn Huff

Joukkueurheilu on syvällä seurajoukkuerakenteissa, joihin liittyy paljon byrokratiaa. Jo se voi olla poissulkevaa. Ajattelen lasten mukaan ottamista leikin kautta, pienille lapsille kaikki lapset ovat vain lapsia. He oppivat rajaavia asenteita myöhemmin ympäristöstään. Joukkuelajit ovat parhaimmillaan aikuisten leikkiä. Pelaamme palloa yhdessä ja viihdymme. Siksi olisi tärkeää luoda tiloja, joissa lapset ja nuoret voivat vain pelata ja olla ilman suorituspainetta. Rakenteiden purkaminen ja matalan kynnyksen tilojen luominen

auttaisivat monia mukaan. Koulutukset ja kampanjat ovat tärkeitä, mutta ruohonjuuritasolla yhteiset tilat, joissa kohdataan ja leikitään yhdessä, ovat ratkaisevia.

00:27:11 Jani Toivola

Olen saanut lähipiirissäni seurata läheltä pienen pojan kasvua. Hän on herkkä, sensitiivinen ja arka, hän tarvitsee tukea uusiin tilanteisiin. Näin kerran tilanteen, jossa hänen herkkyytensä huomioitiin ja häntä autettiin rauhassa mukaan tilaan. Aluksi hän oli sivussa, kun toiset pojat leikkivät vauhdikkaasti, mutta kymmenen minuutin kuluttua hän oli jo mukana samassa leikissä. Se tuntui vahvalta metaforalta siitä, että ihmisissä on monia puolia, mutta kaikki eivät löydä tietä mukaan samalla tavalla.

00:28:20 Shawn Huff

Olen itse kasvanut vahvassa pihapelikulttuurissa, jossa opittiin yhdessä olemista ja mukaan ottamista. Siitä oppii paljon vuorovaikutuksesta ja vastuusta. Jos et kohtelee muita hyvin, he eivät tule mukaan leikkeihin seuraavana päivänä. Nykyään koripallossa valmennuskoulutuksessa on herätty siihen, että valmentajat eivät ole vain lajin opettajia, vaan myös kasvattajia. Valmennuksessa painotetaan yhä enemmän pedagogista osaamista ja nuorten kokonaisvaltaista kehitystä. Koripallo voi olla väline, jonka kautta opetetaan elämäntaitoja ja yhdessä toimimista.

00:29:51 Jani Toivola

Onko jotain, mitä olet oppinut valmentajana nuorilta? Varmasti paljonkin, mutta nosta jokin asia.

00:30:02 Shawn Huff

Ehkä tärkeimpiä asioita, joita olen oppinut valmentaessani poikien ryhmää pidemmän aikaa, on se, kuinka herkkiä pienet pojat ovat ja miten paljon he kaipaavat rajoja. He todella tarvitsevat rajoja. He eivät kaipa rajoja siksi, että he olisivat ilkeitä tai pahantahtoisia, vaan siksi, että rajat luovat turvallisuuden tunnetta. Kun lapsilla on turvallinen olo, huomaan, että heistä tulee lapsia. Turha pröystäily ja nokittelu katoavat. Kun valmentaja asettaa ryhmään selkeät rajat siitä, mitä saa tehdä ja miten toisia kohdellaan, syntyy turvallinen toimintaympäristö. En halua puhua rangaistuksista, mutta on selvää, että teoilla täytyy olla seurauksia. Huomaan, että lapset itse asiassa nauttivat tästä. Heistä tulee avoimempia ja herkempiä. He uskaltavat olla omia itsejään. On ihanaa nähdä, miten pienet pojat saavat olla lapsia, kun turha egoilu katoaa. Tämä vaatii johdonmukaisuutta ja sitä, että valmentaja on koko ajan hereillä ja läsnä ryhmän toiminnassa.

00:31:32 Jani Toivola

Tuo ajatus turvasta liikutti minua. Ehkä juuri se voisi olla se tekijä, joka yhdistää kaikkia nuoria, vaikka taustat ja temperamentit ovat erilaisia. Vaikka turvattomuutta ilmaistaan eri

tavoin, jos keskeinen lähtökohta olisi se, että varmistetaan, että kaikki ovat turvassa, voisiko se olla yksi tärkeimmistä väylistä siihen, että koripallokenttä, jalkapallokenttä tai mikä tahansa tila olisi aidosti avoin kaikille?

00:32:11 Shawn Huff

Se vaatii juuri tätä. Kuten sanoin aiemmin, kyse on kasvattajan roolista. Avasit hyvin tuota turvaa, joka on tärkeää. Urheilu menee usein hyvin kilpailulliseksi jo pienten lasten kohdalla. Palaan siihen, mitä sanoit joukkueiden dynamiikasta. Usein paremmat pelaajat saattavat kuvitella, että taitotaso oikeuttaa kohtelevaan muita miten tahansa. Tässä valmentajan tehtävä on muistuttaa, että paremmilla pelaajilla on itse asiassa suurempi vastuu näyttää esimerkkiä. On tärkeää luoda turvallinen tila myös niille, jotka ovat arempia tai kehittyvät myöhemmin, mutta ovat innostuneita lajista. Heidän täytyy uskaltaa kertoa valmentajalle, jos heitä kohdellaan huonosti, vaikka kyseessä olisi joukkueen tähtipelaaja. Valmentaja ei saa sivuuttaa tällaisia tilanteita pelon vuoksi. Muuten syntyy hierarkioita, joissa kukaan ei uskalla puuttua epäkohtiin, eikä kukaan uskalla tulla mukaan toimintaan. Pedagoginen osaaminen ja kasvattajan rooli ovat keskeisiä, jotta jokaiselle pelaajalle voidaan luoda turvallinen tila pelitaidoista riippumatta.

00:33:25 Jani Toivola

Jos palaan nuorisoalaan laajemmin, onko sinulla ajatuksia siitä, mitä nuorisoala voisi oppia urheilulta tai miten urheilumaailma ja nuorisoala voisivat tehdä enemmän yhteistyötä?

00:33:45 Shawn Huff

Uskon, että leikillä ja urheilulla on valtava merkitys lapsille. Esimerkiksi kielen oppiminen tapahtuu usein luontevammin, kun lapset ovat ulkona pelaamassa ja kommunikoivat eri kielillä. Motivaatio oppia syntyy toiminnan kautta. Liikkuminen ja leikki vapauttavat myös turhautumista ja energiaa. Kun nuoret saavat liikkua itselleen luontevalla tavalla, se tukee merkittävästi heidän hyvinvointiaan. Urheilussa koetaan tilanteita, jotka heijastavat elämää: tiukka ottelu, jännittävä hetki ja ratkaiseva virhe. Olennaista on se, miten näitä tilanteita käsitellään. Miten valmentaja puhuu ryhmälle ja miten pettymykset kohdataan. Urheilun kautta opitaan elämäntaitoja. Harrastuksista tulisi puhua enemmän yhteisöllisyyden ja sosiaalisuuden näkökulmasta, ei pelkästään liikuntana. Se, että käy treeneissä useita kertoja viikossa, ei vielä tee kenestäkään urheilijaa, mutta se voi tehdä hänestä osan yhteisöä. Turvallinen ympäristö on tässä keskeistä. Harrastus voi olla paikka, jossa ihminen kokee olevansa turvassa.

00:35:36 Jani Toivola

Vanhempana, jonka lapsi harrastaa aikaa vievää lajia, ajatus yhteisöstä resonoi vahvasti. Harrastus vie usein paljon aikaa myös vanhemmilta, ja arki voi tuntua selviytymiseltä. Yhteisöllinen näkökulma voisi tukea lapsia ja nuoria, mutta myös auttaa vanhempia ymmärtämään, miksi mukana ollaan.

00:36:21 Shawn Huff

Juuri joukkueurheilun hyötyjen vuoksi lähdin mukaan politiikkaan. Halusin parantaa kenttää ja tuoda nämä mahdollisuudet useammille. Harrastuksissa on se etu, että ne perustuvat usein intohimoon ja valintaan. Koulu on kaikille yhteinen, mutta harrastus voi olla juuri se oma kutsumus. Siksi olisi tärkeää, että harrastuksissa olisi osaavia aikuisia ja turvallisia tiloja, joissa on hyvä olla.

00:37:12 Jani Toivola

Yhteisöstä tuli mieleeni lapseni jalkapallo-ottelu ja rangaistuspotkukilpailu, jonka joukkue hävisi. Tilanne oli täynnä jännitystä ja painetta, myös vanhemmille.

00:37:45 Shawn Huff

Entisenä urheilijana voin sanoa, että vaikka olen kokenut paljon paineistettuja hetkiä, mikään ei vastaa sitä painetta, jonka kokee seuratessaan oman lapsensa pelaamista.

00:37:57 Jani Toivola

Häviön jälkeen tapahtui jotain kaunista. Lapset menivät heti sen pelaajan luo, joka epäonnistui ratkaisevassa potkussa. Hän alkoi itkeä, ja muut lohduttivat häntä. Me vanhemmat katsoimme tilannetta hämmästyneinä. Vielä muutama vuosi sitten vastaava tilanne olisi voinut johtaa syyttelyyn. Tämä hetki oli yksi kauneimmista kokemuksistani joukkueurheilun parissa.

00:38:56 Shawn Huff

Tämä on yksi tärkeimmistä asioista, joita pyrin opettamaan ryhmälleni. Syyttelyn sijaan opitaan vastuuta ja yhteisöllisyyttä. Huomaan, että ryhmä on alkanut nivoutumaan yhteen, kun ryhmä alkaa itse muistuttaa säännöistä. Ikätoverin sanalla on usein suurempi merkitys kuin valmentajan. Tuollaiset kokemukset, kuin tuo jonka kerroit, jäävät mieleen. Vaikeassa hetkessä yhteisö kantaa. Se on herkkä ja arvokas asia.

00:40:03 Jani Toivola

Loppuun vielä kysymys: mitä toivoisit vanhemmilta ja aikuisilta lasten ja nuorten joukkueurheilun ympärillä?

00:40:18 Shawn Huff

Toivoisin, että vanhemmat ottaisivat askeleen taaksepäin. Harrastus on lapsen oma asia, ja lapselle tulisi antaa tilaa harrastaa omalla tavallaan. Usein lapsen pelot ovatkin vanhemman pelkoja. Vanhemman on joskus vaikea päästää irti. Muistan tilanteita, joissa sanoin vanhemmille, että lapset ovat nyt minun vastuullani. Vanhemmilta toivoisin myös malttia ja kannustusta. Ei haittaa, jos kannustaa myös vastustajaa hienoista suorituksista. Lapset ovat pieniä, ja nämä hetket ovat heille suuria. Ollaan positiivisia siellä katsomossa

**YHDENVERTAISUUDEN
NUORISOALAN
OSAAMISKESKUS**

ja kannustetaan. Toivoisin myös ymmärrystä tuomareita kohtaan. Tuomarit ovat usein nuoria ja opettelevat. He tekevät virheitä, kuten kaikki ihmiset. Empatia on tärkeää.

00:42:05 Jani Toivola

Ihan lopuksi, millaisena toivot suomalaisen urheilumaailman näyttäytyvän kymmenen vuoden kuluttua?

00:42:12 Shawn Huff

Toivon, että urheiluelämä omaksuu entistä vahvemmin yhteisöllisyyden. Kuten Susijengin otteluissa, yhteisöllisyys ei rajoitu joukkueeseen, vaan ulottuu yleisöön ja katsojiin. Positiivinen yhteisöllisyys on arvokkaampaa kuin pelkkä voittaminen. Vaikeinakin hetkinä yhteisö kannattelee.

00:43:01 Jani Toivola

Kiitos paljon ajastasi ja ajatuksistasi. Haluan lopuksi jättää kuulijoille haasteen. Jos työskentelet nuorisovaltuudella, onko teidän yhteisössänne tilaa vapaalle leikille tai toiminnalle, joka ei ole valmiiksi määriteltyä? Mitä voisi syntyä, jos tällainen tila luotaisiin uusilla säännöillä ja lähtökohdilla? Voisiko se kutsua mukaan nuoria, jotka eivät tällä hetkellä koe toimintaa lähestyttäväksi? Kiitos keskustelusta Shawn Huff ja kaikkea hyvää.

00:44:00 Shawn Huff

Kiitos.